

METODE VZORČENJA KAZEINOV IN KAZEINATOV

I. SPLOŠNO

1. Upravna navodila

1.1 Osebe

Vzorčenje izvajajo inšpektorji za kontrolo kakovosti kmetijskih pridelkov oziroma živil, ki delujejo v okviru Inšpektorata Republike Slovenije za kmetijstvo, gozdarstvo in hrano.

1.2 Pečatenje in označevanje vzorcev

Vsak vzorec, vzet za potrebe uradnega nadzora, se zapečati na kraju vzorčenja in mora biti označen tako, da ga je možno brez težav identificirati.

1.3 Ponovitve vzorcev

Pri postopku ugotavljanja skladnosti kazeinov in kazeinativ morata biti za analizo istočasno pripravljena najmanj dva enakovredna vzorca.

Na zahtevo osebe, pri kateri se izvaja vzorčenje za potrebe uradnega nadzora, mora inšpektor vzeti tudi tretji identični vzorec (ista proizvodna serija), ki se skupaj z izvodom potrdila o odvzemu vzorca izroči tej osebi.

Vzorci morajo biti po vzorčenju takoj, ko je mogoče, dostavljeni v laboratorij.

1.4 Potrdilo o odvzemu vzorca

Vzorcu mora spremljati potrdilo o odvzemu vzorca, ki mora vsebovati naslednje podatke:

- identifikacijsko oznako vzorca,
- datum, čas in kraj vzorčenja,
- številko zapisnika o inšpekcijskem pregledu,
- podatke o odvzetem vzorcu,
- količino odvzetega vzorca,
- ime oziroma enoto inšpektorata,
- ime in podpis pristojnega inšpektorja, ki vzorči,
- ime in podpis odgovorne osebe, prisotne pri vzorčenju,
- navedba analiz, ki se zahtevajo.

2. Oprema za vzorčenje

2.1 Specifikacije

Vsa oprema za vzorčenje mora biti izdelana iz ustreznega materiala primerne trdnosti, da ne povzroča sprememb vzorcev, ki bi lahko vplivale na rezultate preiskav. Oprema tudi ne sme povzročiti sprememb vzorcev med vzorčenjem. Priporoča se uporaba nerjavečega jekla.

Vse površine morajo biti gladke ter brez razpok, vsi robovi pa morajo biti zaobljeni. Oprema za vzorčenje mora izpolnjevati zahteve iz te priloge glede na vrsto vzorčenega izdelka.

3. Posode za vzorčenje

3.1 Specifikacije

Posode za vzorčenje in pokrovi morajo biti iz ustreznih materialov in izdelani tako, da primerno ščitijo vzorec in ne povzročajo sprememb v vzorcu, ki bi lahko vplivale na rezultat analize ali preiskave. Primerni materiali so steklo, nekatere kovine in nekateri plastični materiali. Kolikor je mogoče, morajo biti posode neprozorne, če pa se uporabljajo prozorne ali pol prozorne posode, pa se mora posoda z vsebino hraniti na temnem.

Posode in pokrovi morajo biti čisti in suhi. Oblika in prostornina posode mora ustrezati zahtevam, ki so določene za izdelek, ki se vzorči.

Lahko se uporabljajo plastične posode za enkratno uporabo, posode iz plastičnih materialov, laminatov, vključno z aluminijasto folijo, ali primernih plastičnih vrečk, ki se ustrezno zapirajo.

Posode, razen plastičnih vrečk, se morajo varno zapreti s pomočjo primerne zamaška ali pokrova z navojem iz kovine ali plastike, po potrebi z nepredušno plastično podlogo. Vsak uporabljen zamašek ali podloga morata biti netopna, tako da ne absorbirata substanc in maščob, ter ne smeta vplivati na vonj, okus, lastnosti ali sestavo vzorca.

Zamaški morajo biti izdelani ali pokriti z materialom, ki je brez vonja in ne absorbira substanc.

4. Postopek vzorčenja

Posodo z vzorcem moramo takoj po vzorčenju zapreti.

5. Hranjenje vzorcev

Priporočljiva temperatura za hranjenje vzorcev različnih kazeinov in kazeinotov ne sme presegati 25 °C.

6. Prevoz vzorcev

Vzorce je potrebno takoj, ko je mogoče, odnesti v za preskušanje določen laboratorij (če je mogoče v 24 urah po vzorčenju).

Med prevozom je potrebno zagotoviti vse potrebno, da vzorci niso izpostavljeni vonjem, neposredni svetlobi in temperaturam, ki presegajo 25 °C.

II. METODA VZORČENJA KAZEINOV IN KAZEINOTOV

1. Namen in področje uporabe

Ta metoda opisuje vzorčenje za kemijsko analizo:

- kisljih kazeinov,
- sladkih kazeinov,
- kazeinotov.

2. Oprema

Glej 2. poglavje I. dela te priloge.

2.1 Sonda

Sonde zadostne dolžine, da lahko dosežejo dno posode z izdelkom. Sonde morajo ustrezati opisu iz III. dela te priloge.

2.2 Žlica, lopatica ali zajemalka

Širok zajem.

2.3 Posode za vzorce

Glej 2. poglavje I. dela te priloge.

3. Postopek

3.1 Splošno

Pred in med vzorčenjem je potrebno paziti, da je zajem vlage iz ozračja v vsebino posode z izdelkom čim manjši. Po vzorčenju moramo posodo z izdelkom ponovno dobro zapreti.

3.2 Postopek

3.2.1 Vzorčenje

Vzeti moramo vzorec, ki tehta več kot 200 g. Čisto in suho sondo vstavimo v izdelek, pri tem pa, kolikor je to potrebno, posodo nagnemo ali položimo na stran. Reža mora biti obrnjena navzdol, prediranje pa mora biti enakomerno. Ko sonda doseže dno posode, le-to zasučemo za 180 °, izvlečemo ter vsebino izpraznimo v posodo za vzorec. Za pripravo vzorca, ki mora imeti najmanj 200 g, uporabimo eno ali več sondiranj. Takoj po končanem vzorčenju moramo posodo za vzorec zapreti. Tako vzorčenje moramo izvajati na isti seriji.

3.2.2 Vzorčenje izdelkov, pakiranih v manjše embalažne enote, za prodajo na drobno

Vzorec lahko predstavlja nedotaknjen in neodprt zavitek. Za pripravo vzorca, ki ne sme imeti manj kot 200 g, uporabimo eno ali več posod (*enot*) iste proizvodne serije ali oznake.

Če to ni mogoče, uporabimo drugo metodo tako, da dobimo reprezentativni vzorec.

3.2.3 Zaščita, hranjenje in prevoz vzorca

Glej 5. in 6. poglavje I. dela te priloge.

III. SONDE ZA VZORČENJE KAZEINOV IN KAZEINATOV V RAZSUTEM STANJU

1. Vrste sond

Tip A: dolga;

Tip B: kratka.

2. Materiali

Rezilo in koren morata biti izdelana iz polirane kovine, po možnosti iz nerjavečega jekla. Ročaj dolge sonde mora biti, kolikor je to mogoče, iz nerjavečega jekla. Kratka sonda mora imeti snemljiv ročaj iz lesa ali plastike, ki se prilega držalu v rezilu.

3. Konstrukcija

3.1 Oblika, material in zaključna izdelava morajo dovoljevati, da se sonda lahko čisti.

3.2 Izstopajoči rob rezila tipa A mora biti dovolj oster, da služi kot strgalo.

3.3 Konica rezila mora biti dovolj ostra, da je vzorčenje lažje.

4. Glavne dimenzije

Sonde se morajo skladati z merami (dopustno je 10 % odstopanje), podanimi v spodnji tabeli:

(v mm)

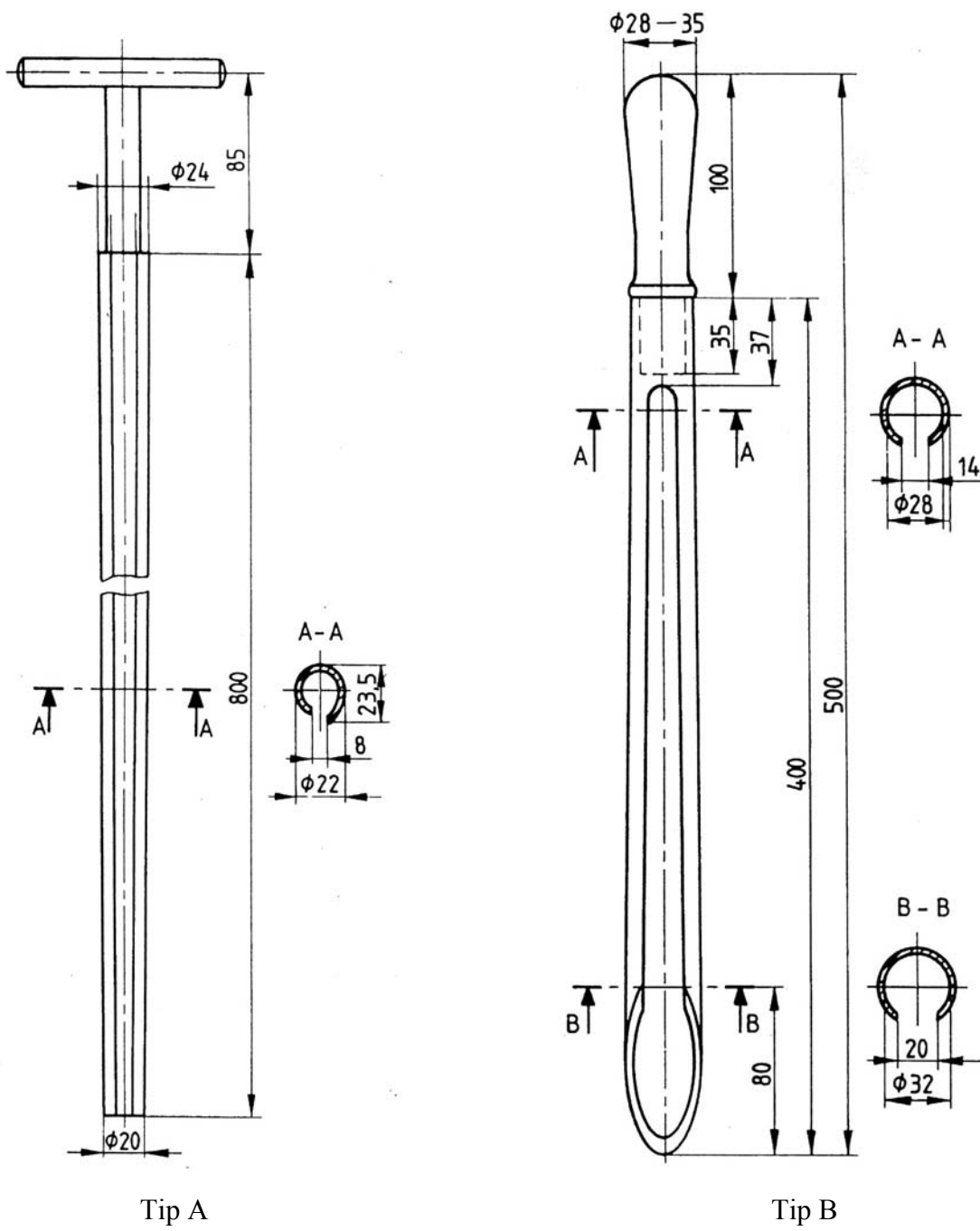
	Tip A (dolga)	Tip B (kratek)
Dolžina rezila	800	400
Debelina kovine rezila	1 do 2	1 do 2
Notranji premer rezila pri konici	18	32
Notranji premer rezila pri ročaju ali korenu	22	28
Širina ureza pri konici	4	20
Širina ureza pri ročaju ali korenu	14	14

5. Opomba glede uporabe sond

5.1 Pri manj prosto tekočem prahu lahko sonde vstavimo navpično. Sonde tipa A popolnoma napolnimo s sukanjem, nato pa jih izvlečemo navpično. Sonde tipa B se polno napolnijo že med vstavljanjem, vendar jih moramo izvleči poševno, da preprečimo izgube na spodnjem delu.

5.2 Pri prosto tekočem prahu mora biti posoda nagnjena, sonde pa moramo vstaviti skoraj vodoravno z režo, ki gleda navzdol in izvleči tako, da reža gleda navzgor.

(Dimenzije v milimetrih)

Slika: Sonde primerne za vzorčenje kazeinov in kazeinotov